

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

MINISTRIA PËR DIALOG

Raport vjetor

për të arriturat kryesore në Dialogun e
Brukselit gjatë vitit 2015

Prishtinë, 15 dhjetor 2015

RAPORT PËR TË ARRITURAT KRYESORE NË DIALOGUN E BRUKSELIT GJATË VITIT 2015

Dialogu i Brukseli zhvillohet në mes të Republikës së Kosovës dhe Republikës së Serbisë si dy shtete të pavarura dhe sovrane që synojnë normalizimin e marrëdhënieve fqinjësore pas një historie armiqësish, me ndërmjetësimin e Bashkimit Evropian dhe mbështetjen e fuqishme të Qeverisë Amerikane. Ky dialog ka filluar në mars 2011 dhe vazhdon punën mëtej.

Gjatë vitit 2015 në dialogun e Brukselit është arritur progres i rëndësishëm në shumë fusha. Në pajtim me prioritetet strategjike të Qeverisë së Republikës së Kosovës dhe Programin e Qeverisë për Dialogun e Brukselit 2014-2018, Qeveria e Kosovës ka bërë angazhime maksimale për arritjen e marrëveshjeve të reja dhe zbatimin efektiv të marrëveshjeve, në pajtim me Kushtetutën dhe ligjet e vendit.

Qeveria e Kosovës është angazhuar me përgjegjësi të lartë për ta çuar përpara këtë proces, me qëllim që shteti jonë të avancoj në integrimin evropian dhe euro-atlantik, duke plotësuar një nga kushtet kryesore të BE-së – atë të fqinjësisë së mirë – në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Kosovës dhe ligjet e vendit si dhe rezolutat e Kuvendit të Kosovës.

Ministrja për Dialog Edita Tahiri dhe kabineti i sajë së bashku me ekipet e ekspertëve nga ZKM-ja dhe Ministrinë e Linjës kanë zhvilluar një aktivitet intensiv dhe voluminoz në përpjekje për të arritur sa më shumë sukses në këtë proces. Këtu përfshihen arritja e një numri të konsiderueshëm të marrëveshjeve të reja dhe përparimet serioze në zbatimin e tyre, realizimi i një numri të madh të takimeve të Dialogut në Bruksel dhe aktiviteteve bilaterale me partnerët ndërkombëtar BE dhe SHBA. Gjatë këtij viti janë mbajtur dymbëdhjetë (12) raunde takimesh në Bruksel; takime bilaterale me BE-në Bruksel dhe Zyrën e BE-së në Kosovë ishin njëzetëntë (29), takime bilaterale me SHBA dhe Ambasadën Amerikane në Kosovë ishin njëzetepesë (25 takime), si dhe takime të shumta përgatitore ndër-institucionale për hartimin e platformave strategjike të negociimit për temat që janë negociuar në dialog gjithsejtë shtatëdhjetënjë (71).

Gjatë vitit janë mbajtur një numër i konsiderueshëm i raundeve të dialogut në nivelin e Kryeministrave të dy shteteve dhe PL/BE Mogherini, me qëllim të përmbylljes së marrëveshjeve që janë gjeneruar nga niveli teknik i bisedimeve. Kryeministri Isa Mustafa, Zëvendëskryeministri dhe Ministri i jashtëm Hashim Thaqi dhe Ministrja për dialog Edita Tahiri dhe ekipet mbështetëse kanë qenë pjesë e gjashtë (6) takimeve të nivelit të lartë të mbajtura në Bruksel.

Po ashtu, gjatë këtij viti janë publikuar katër raporte për gjendjen në zbatimin e marrëveshjeve të Brukselit të cilat janë dorëzuar në BE, ambasadat e huaja, zyrën e Presidentes, Kuvendin e Kosovës, Qeveri, Misionet diplomatike të Kosovës jashtë vendit si dhe të gjitha ministrive, agjencive dhe institucioneve të Kosovës të përfshira në dialog.

Ministrja Tahiri ka raportuar dy herë në komisionet parlamentare në Kuvend, një raportim në Komisionin për Punë të Jashtme dhe një raportim në Komisionin për Legjislacion si dhe shtatë herë ka pas paraqitje në seancat plenare të Kuvendit gjatë këtij viti.

Gjatë këtij viti, ministrja Tahiri ka udhëhequr delegacionin e Kosovës në Bruksel në dy takime në të cilat është adresuar problematike e migrimit ilegale të qytetarëve të vendit drejt vendeve të BE-së.

Bashkëpunimi me mediat dhe qendrat studimore vendore dhe ndërkombëtare ka qenë i vazhdueshëm. Ministrja Tahiri dhe këshilltarët e sajë që janë njëherësh dhe koordinatorë politikë të fushave/temave të dialogut kanë bashkëpunuar me qendra dhe institute të ndryshme studimore për publikimet e tyre rreth dialogut të Brukselit.

TË ARRITURAT E VITIT 2015

Të arriturat në Dialogun e Brukselit kanë ndikuar drejtpërsëdrejti në realizimin e objektivave strategjike duke përfshirë këtu:

- forcimin e sovranitetit shtetëror brenda dhe jashtë vendit
- përmirësimin e sundimit të ligjit
- përmirësimin e jetës që qytetarëve në planin social, ekonomik, politik, të sigurisë dhe integritimit
- shtrirjen e sovranitetit shtetëror në veri të vendit dhe zhbërjen e strukturave paralele serbe
- normalizimin e marrëdhënieve fqinjësore mes dy shteteve me një të kaluar armiqësore
- avancimin e agjendës euro-atlantike dhe forcimin e imazhit të shtetit dhe aleancës me SHBA-të, BE-në dhe NATO-në.

Suksesi kryesor në këto angazhime u kurorëzua me nënshkrimin e Marrëveshjes së Stabilizim Asocimit (MSA) mes Kosovës dhe Bashkimit Evropian në tetor të këtij viti, si një moment historik, që hapi rrugën zyrtare të Kosovës për anëtarësim në BE. Dialogu i Brukselit ka kontribuar në mënyrë të drejtpërdrejtë në arritjen e MSA-së.

Suksesi tjetër i rëndësishëm ka të bëjë me faktin se të gjitha marrëveshjet e arritura janë në pajtim të plotë me Kushtetutën dhe ligjet e Kosovës. Të gjitha këto marrëveshje janë konfirmim për njohjen e pavarësisë së Kosovës nga Serbia në fushat ku janë arritur marrëveshjet.

Po ashtu, kemi arritur sukses në raportimin e rregullt dhe të argumentuar për mos përmbushjen e obligimeve zbatuese nga ana e Serbisë, gjë e cila rezultoi me vendimin e BE-së që ta kushtëzoj

Serbinë në integrimin evropian dhe me përmbushjen e detyrimeve të Dialogut të Brukselit dhe normalizimin e marrëdhënieve fqinjësore me Kosovën përmes Kapitullit 35.

Marrëveshjet e arritura gjatë këtij viti përfshijnë fushat siç janë: drejtësia, shuarja e “mbrojtjes civile”, marrëveshjet në pako të datës 25 gusht 2015 për kodin telefonik, për energjinë (zhbllokimin e procesit të zbatimit), largimin e barrikadës nga ura e Mitrovicës dhe asociacionin, pastaj, marrëveshjet si sigurimi i automjeteve, tregtia në produktet medicinale, ndalja e ndërtimeve ilegale në veri, asistenca e ndërsjellë ligjore, shkëmbimi elektronik i të dhënave doganore, licencimi i kompanive në veri. Për sa i takon Asociacionit, marrëveshja e bënë të qartë se nuk do të ketë kompetenca ekzekutive dhe është në pajtim me kushtetutën dhe ligjet e Kosovës. Kosova ka kushtëzuar themelimin e Asociacionit me largimin e plotë të strukturave paralele të Serbisë në Kosovë.

Zbatimi i marrëveshjeve ka qenë në nivele të ndryshme, ndërkohë që disa praj tyre janë përmyllur gjatë këtij viti, ndërsa të tjerat janë në proces të zbatimit, ndërsa sa i takon Kosovës i ka kryer të gjitha obligimet zbatuese.

1. Forcimi i sovranitetit të shtetit – shtrirja e sovranitetit në veri të vendit

Forcimi i mëtejshëm i sovranitetit të shtetit është një ndër arritjet kryesore të angazhimeve tona në Dialogun e Brukselit. Kemi arritur të finalizojmë zbatimin e një numri të marrëveshjeve, ndër të cilat veçojmë marrëveshjet në drejtësi dhe shuarjen e strukturës ilegale të “mbrojtjes civile,” krahas të tjerave që janë në proces.

Kosova vendos përfundimisht sistemin unitar të drejtësisë edhe në pjesën veriore të shtetit në fillim të vitit tjetër, përmes funksionimit të një gjykate themelore për shtatë komunat dhe një zyre prokurorie, në përputhje me të gjitha ligjet e Kosovës, siç përcaktohet në marrëveshjen e Brukselit. Kosova ka finalizuar integrimin e gjykatësve, prokurorëve dhe stafit administrativ serb në sistemin e Kosovës, që shuan përfundimisht strukturat paralele serbe në këtë fushë.

Shuarja e strukturës ilegale të ashtuquajtur mbrojtje civile ka përfunduar, me integrimin e ish-pjesëtarëve të sajë në institucionet civile e shtetërore, sipas marrëveshjes. Pas shumë vitesh, institucionet qendrore të vendit që kanë veprimtari lokale do të funksionojnë në veri të vendit, duke konsoliduar sovranitetin shtetëror në të gjitha fushat institucionale. Plani i realizuar për integrim përfshinë një numër të madh të ministrive dhe të institucioneve/agjencioneve publike.

Këto arritje së bashku me arritjet në vendosjen e sistemit të policisë së Kosovës në veri, vendosjen e kontrollit në dy pikat kufitare dhe vendosjen e kufirit ndërshtetëror përmes marrëveshjes së IBM-it, si dhe zgjedhjen e strukturave dhe funksionimin legal të katër komunave veriore ndonëse ende të brishtë, përbëjnë një forcim të fuqishëm të sovranitetit territorial të shtetit në tërë vendin.

Marrëveshja për energji ka vendosur kufirin elektrik mes dy shteteve, sepse Kosova/KOSTT është bërë sistem i pavarur i transmisionit të energjisë në sistemin evropian të transmisionit (ENTSO-E), në tetor 2015.

Përmes marrëveshjes për telekomunikacion, Kosova ka siguruar kodin telefonik shtetëror 383, të cilin ITU do të ja alokoj në mars të vitit 2016, ku në emër të Kosovës do të aplikoj Austria. Me këtë marrëveshje vendoset kufiri frekuencor mes dy shteteve.

Për më shumë heqja e barrikadës nga ura e Mitrovicës, e cila filloi në tetor përmes revitalizimit të urës nga BE, ka një simbolikë të fuqishme në kuptimet e konsolidimit të sovranitetit, sepse pas shumë vitesh do të jetë bashkuese dhe e lirë për qarkullim për të gjithë, qytetarët dhe automjetet në qershor 2016.

2. Forcimi i sundimit të ligjit, të mirëqenies, integritit dhe sigurisë së qytetarëve

Marrëveshjet e arritura dhe zbatimi i tyre kanë pasur ndikime të rëndësishme në përmirësimin e jetës së qytetarëve, si në planin socio-ekonomik ashtu edhe në planin politik dhe të sigurisë. Marrëveshjet kanë ndikuar në përmirësimin e gjendjes edhe në katër komunat veriore si dhe në integrimin e serbëve të asaj pjese në institucionet shtetërore dhe në shoqëri.

Fal këtyre marrëveshjeve, varësisht nga niveli dhe cilësia e zbatimit, sot stabiliteti politik dhe i sigurisë është shumë më i mirë se sa që ishte para marrëveshjeve si dhe ka pasur efekte konkrete në aspektet ekonomike dhe shoqërore.

Më konkretisht, marrëveshjet si ajo e IBM dhe protokoli teknik, liria e lëvizjes, tregtia e lirë/ vulat doganore, SEED-in doganor (apo Shkëmbimin sistematik të të dhënave elektronike), grumbullimi i taksave doganore në pikëkalimet Jarinje dhe Bërnjak, kanë pasur efekte të drejtpërdrejta në planin ekonomik dhe social, sepse kanë ulur dukshëm veprimtarinë e jashtëligjshme, kanë forcuar sundimin e ligjit dhe kontrollin efektiv kufitar. Janë shtuar dukshëm të hyrat në buxhetin e Kosovës nga rritja e të hyrave nga taksat. Një pjesë e taksave është derdhur në Fondin për zhvillimin e komunave veriore. Po ashtu, qytetarët janë liruar nga tarifat shtesë për sigurimin e automjeteve që nga 12 gushti kur hyri në fuqi marrëveshja për njohjen e ndërsjellë të sigurimeve kufitare. Është zgjidhur çështja import eksportit të produkteve farmaceutike përmes njohjes së ndërsjellë të certifikatës së produkteve mjekësore. Marrëveshjet për telekomunikacion dhe energjinë do të kenë ndikime të dukshme ekonomike, si dhe sigurojnë siguri dhe stabilitet për shtetin dhe qytetarët.

Në planin e stabilitetit politik dhe sigurisë kanë kontribuar një varg marrëveshjesh siç janë ajo për Funksonimin ligjor të katër komunave veriore pas zgjedhjeve lokale të vitit 2013. Pastaj, vendosja e sistemit të policisë së Kosovës në veri dhe shuarja e policisë paralele të Serbisë, ndërsa

së shpejti edhe e drejtësisë. Heqja e barrikadës do të krijoj një ambient më të sigurtë, po punohet për ndaljen e ndërtimeve ilegale në veri, etnikisht të motivuara nga Serbia, dhe për vendosjen e rendit dhe ligjit në zhvillimin urban për të gjithë qytetarët.

3. Forcimi i sovranitetit ndërkombëtar - Avancimi i agjendës euroatlantike

Në planin diplomatik, Ministria e Dialogut ka zhvilluar një diplomaci të dendur lobizuese në planin bilateral dhe multilateral, në veçanti me SHBA-të dhe BE-në e vendet e BE-së, për të ndriçuar rolin konstruktiv të Kosovës në dialogun e Brukselit dhe për të kërkuar që Kosova të shpërblehet me përparimin në integrimin evropian dhe euroatlantik.

Si rezultat i dialogut të Brukselit, Kosova nënshkroi Marrëveshjen e Stabilizim Asocimit (MSA) me BE-në, që është një dëshmi e fortë e forcimit të subjektivitetit ndërkombëtar të Kosovës si dhe njohje për sukseset në reformat evropiane dhe Dialogun e Brukselit. Dialogu ndihmoi që edhe pesë vendet mosnjohëse ta mbështesin MSA për Kosovën. Vlen të theksohet se BE-ja kishte marrë vendim për MSA-në për Kosovën në fund të vitit 2011, pas arritjes së pesë marrëveshjeve të para mes Kosovës dhe Serbisë. Po ashtu, kodi telefonik ndërkombëtar për Kosovën që ITU ia alokon Kosovës në mars 2016, konfirmon sovranitetin ndërkombëtar të Kosovës në fushën e telekomunikacionit. Kosova është bërë sistem i pavarur në sistemin evropian të transimisionit (ENTSO-E) më 1 tetor 2015.

Po ashtu, jemi angazhuar për shpejtimin e liberalizimit të vizave për qytetarët e Kosovës dhe përshpejtimin e integritit të Kosovës në BE. Ndër caqet e lobimeve kanë qenë angazhimi për njohje nga pesë vendet anëtare të Bashkimit Evropian dhe që të mos pengojnë MSA-në për Kosovën, në të mirë të paqes dhe stabilitetit në rajon. Fal dialogut, Kosova ka avancuar në anëtarësimet në organizata rajonale ku sivjet është anëtarësuar në Iniciativën Rajonale për Migrim, Azil dhe Refugjatë (MARRI), ndërsa më herët në Këshillin e Bashkëpunimit Rajonal (RCC), Procesin e Bashkëpunimit të Evropës Juglindore (SEECP), Bankën Evropiane për rindërtim dhe zhvillim (EBRD), në Shkollën Rajonale të Administratës Publike (ReSPA), Qendrën për Bashkëpunim të Sigurisë (RACVIAC), Komisionin e Venecias, etj.

Diplomacia është shfrytëzuar edhe për mbështetjen e qëndrimeve tona në dialog. Bashkëpunim të veçantë kemi zhvilluar me Qeverinë Amerikane dhe ambasadën amerikane në Kosovë, pastaj me Gjermaninë dhe vendet tjera.

Qeveria e Kosovës konsideron se dialogu i Brukselit duhet të përfundoj me njohjen reciproke mes dyja shteteve, Kosovës dhe Serbisë, para pranimit të tyre në Bashkimin Evropian, rezultat ky që

duhet të mbështetet nga të gjitha vendet e anëtare të Bashkimit Evropian, me qëllim të forcimit të paqes dhe stabilitetit në rajon dhe forcimit të një Evrope të tërë dhe të lirë.

Edita Tahiri
Ministre për Dialog
Kryenegociatore në Dialogun e Brukselit